

Wie waakt, wint

Dorpsraad Wijk aan Zee

Wijk aan Zee, 15 april 2021

Geachte leden van Provinciale Staten,

In deze brief wil de Dorpsraad graag reageren op het RIVM-rapport dat deze week bekend werd. Het rapport bevestigt wat u en wij al wisten: de lucht in de IJmond is bijzonder ongezond en maakt ons ziek. Wij zijn blij dat dit nu ook wetenschappelijk en onomstotelijk is vastgesteld. De lucht is niet alleen ongezond maar de situatie is hier ook ernstiger dan bij andere industriegebieden, weten we sinds deze week. Terecht concludeerde gedeputeerde Olthof dat er nu ingegrepen moet worden.

Dat er nu al weer een voorstel ligt voor een vervolgonderzoek teneinde de bronnen vast te stellen is interessant. Wellicht ook in het kader van aansprakelijkheid of zelfs vervolging. Maar voor het nemen van maatregelen is dit overbodig en het mag niet leiden tot vertraging. Uitstel van ingrijpen en nieuwe maatregelen is onacceptabel. Het verergert bovendien volstrekt onnodig de situatie. We weten genoeg om tot ingrijpen over te gaan, zoals ook de gedeputeerde in het vragenuur met bewoners vaststelde.

De suggestie van Tata en lokale politici dat het wegverkeer (de drukke Velsler Traverse) en het scheepvaartverkeer mogelijk een aanzienlijke bijdrage leveren is een rookgordijn en getuigt van weinig inzicht in de feiten. Het aandeel van verkeer is gering. In 2010 (DCMR Milieudienst Rijnmond) werd al vastgesteld dat het staalbedrijf bijna negentig procent van de lokale fijnstofuitstoot voor zijn rekening neemt. Bovendien is het goed u te realiseren dat de vervoersbewegingen in de IJmond ook Tata-gerelateerd zijn.

Wie een dag op het drukste punt van de Velslertraverse (kruispunt met de Wenckebachstraat) gaat zitten, ziet uitsluitend files van en naar het Tata-terrein. Denk aan circa 30.000 autobewegingen per dag (inclusief wisseling ploegendienst); daar komen de bussen (personeelsvervoer) en de constante stroom van lichte en zware vrachtwagens van en naar het bedrijfsterrein nog bij. Daarnaast rijden er naast de weg vervuilende electrodieseltreinen, eveneens van het staalbedrijf.

Voor de scheepvaart geldt hetzelfde: veel verkeer is voor het staalbedrijf (grondstoffenvervoer, schroot aanvoer, product afvoer – denkt u aan staal, cement, kooks, slak). Ook veelzeggend: vergelijk de lucht in de IJmond met die van de Rijnmond (de Nieuwe Waterweg verwerkt ruim drie keer zoveel zeescheepsvaart en vele malen meer binnenvaart) of de Schelde (ook bijna drie keer zoveel). Ondanks de veel drukker waterwegen en zware industrie is de lucht daar schoner.

Tata Steel heeft niet 'een aandeel' in de schadelijke uitstoot in de IJmond maar is de bepalende bron.

Graag reiken wij u een aantal voorstellen aan waarmee de Provincie iets kan doen voor de luchtkwaliteit. De achtergrond: de revisievergunning waaronder Tata Steel opereert is te ruim. En het toezicht en de handhaving falen. Het is goed u te realiseren dat iedere overheid vrij is te bepalen wat de milieuruimte van een bedrijf op haar grondgebied is. Dat geldt dus ook voor de Provincie Noord-Holland.

- De gedeputeerde sprak over het aanscherpen van de vergunning. Welnu, de meest effectieve aanscherping is verlaging van het productieplafond van acht miljoen ton naar vijf miljoen ton per jaar. Het scheelt een hoogoven (Hoogoven 6 die nu gerenoveerd moet worden), een lekkende, verouderde cokesabriek (kofa2), veel schadelijke uitstoot bij de sinter- en pelletfabriek en stofoverlast bij de

grondstoffenaanvoer en – verplaatsing. En heel veel CO₂. Er is ook uit bedrijfseconomische oogpunt (meer dan 30 procent overcapaciteit op de wereldmarkt) veel te zeggen voor een kleiner, gespecialiseerd staalbedrijf. Opschaling is in Velsen weer aan de orde als schone, duurzame productiemethoden zich bewezen hebben.

- De gedeputeerde sprak over actualisering van de BBT's. Dat is laaghangend fruit. De BBT's staan ook uitzonderingen toe. Daarvan is in het verleden door de ODNZKG – op verzoek van Tata – ook gebruik gemaakt. Steeds ging het om versoepeling om het staalbedrijf te faciliteren of kosten te laten besparen. De uitzonderingsbepaling kan ook verscherping van het voorschrift inhouden. Met de diverse gezondheidsonderzoeken in de hand en een eerder RIVM-onderzoek naar de toekomstige ontwikkeling van de fijnstof uitstoot in Nederland (de IJmond komt daar slecht uit) is er alle reden voor verscherping. Dat zal een rechtbank kunnen beamen.

De BBT's dienen om oneerlijke concurrentie door een viezer staalbedrijf in Europa te voorkomen. Maar er zal geen concurrent van Tata Steel in Brussel aan de bel hangen omdat het Nederlandse bedrijf strengere eisen worden opgelegd.

- Uw beleidsplan Tata Steel 2020-2050 is uiterst vaag over de gezondheidsdoelen, termijnen en hoe te evalueren. Wij roepen u op een adequaat beleidsplan gezondheid en monitoringssysteem toe te voegen aan dit beleidsplan. De strengheid van de vergunningverlener moet namelijk wel een duidelijk omschreven doel dienen, gestut worden door beleid. Ook dat zal een onafhankelijke rechter vragen als hij/zij over een aangescherpte BBT een uitspraak moet doen.

- Veel is gezegd over de verouderde cokesfabriek (Kofa 2) die een groot probleem voor de volksgezondheid en veiligheid is. Desalniettemin registreren de meetpunten vlakbij deze cokesfabriek niet de relevante stoffen. Ook de locatie van de meetpunten vraagt aandacht. De recente grote brand bij Kofa2 werd niet eens geregistreerd door de meetpunten omdat de luchtstroom tussen de meetpunten door ging. Het betekent dus dat ontoelaatbare giftige lucht (verbrand rubber in het geval van de recente brand) niet in alle gevallen geregistreerd wordt. Wij roepen de Provincie in ieder geval op in geval van de meetpunten dichtbij het fabrieksterrein per onmiddellijk de relevante stoffen toe te voegen aan het repertoire van registratie.

- Per onmiddellijk een veel strakkere handhaving bij de cokesfabrieken. De sluiting van kofa2 op basis van aanhoudende overtredingen mag ook niet langer taboe zijn. Nu vermijdt de Provincie dit omdat de staalfabriek dan een budgettair probleem heeft.

Het intensief toezicht op kofa2 dat de ODNZKG donderdag aankondigde, verwelkomen wij. Maar het heeft uitsluitend betrekking op geuroverlast; dat is nog het minste probleem. De lekkende fabriek stoot meerdere kankerverwekkende stoffen uit. Pas over een half jaar wil de OD besluiten of de hele fabriek onder verscherpt toezicht komt. In het licht van de nu bekende feiten, is deze coulance niet verklaarbaar.

- NIMB principe. Bij veel vergunningen zet de ODNZKG de deur open naar meer uitstoot (stof) omdat het om een extra in Niet In Betekenende Mate (NIBM) gaat. Onlangs nog met toestemming voor uitbreiding van de warmbandwalserij die - zoals wij eerder schreven - een cascade aan uitstootverhogingen tot gevolg heeft. Omdat de luchtkwaliteit in de IJmond matig tot slecht is, heeft de Provincie de mogelijkheid om in plaats van het NIBM principe met de anti-cumulatiebepaling te werken. Wij pleiten daarvoor. Een andere reden om dit te willen: we weten steeds meer over de

grote risico's van cumulatie en combinatie van ZZS.

- Minimalisatieplicht. Tata heeft per 1 januari een rapport moeten opleveren waarin zij aangeeft hoe het bedrijf de ZZS gaat minimaliseren. Minimalisatie is een verplichting die voortvloeit uit het Activiteitenbesluit. De ODNZKG kan Tata een minimalisatieplicht opleggen die uitgaat boven de BBT afspraken. De ZZS rapportage is daardoor nog een middel om de veel te ruime revisievergunning aan te scherpen.
- Stel geld beschikbaar voor een ombudsman (of -vrouw) voor Milieugezondheid die onpartijdig en juridisch geschoold is en die bewoners kan bijstaan en problemen signaleren.
- Introduceer bewonerspanels per straat die dagelijks volgens een driepunt schema rapporteren over stof, stank en lawaai. (De Dorpsraad heeft dit voorstel meer dan een jaar geleden neergelegd bij de ODNZKG). Daarmee krijgen u, wij en de staalfabriek voor het eerst een veel objectiever constanter beeld van waar men waarvan last heeft.

Met de bewonerspanels worden de bewoners ook ontslagen van een onverdraaglijke 'klaagplicht'; immers als er niet geklaagd wordt, gaat men (de ODNZKG en het staalbedrijf) ervan uit dat er geen overlast is.

Wij hopen van u te horen en zijn natuurlijk altijd bereid een en ander toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

V. van Waardenburg
voorzitter